

Dersin Kodu: COMP3105 Course Code: COMP3105				Dersin Adı: Biçimsel Diller ve Özdevinirler Course Name: Automata and Formal Languages			
Yarıyılı Semester	(T + U + L) (Le + La + P)	Kredisi Credit	AKTS ECTS	Dersin Dili Language	Dersin Türü Category	İşleniş Yöntemi Instruction Methods	Önkoşulları Prerequisite
6	3+1+0	3	5	İngilizce English	Zorunlu Compulsory	Konferans, ödev, problem çözme Lecture, recitation, homework	MATH2103
Dersin Amacı Course Objective				Bilgisayar bilimleri konusunda derinlik kazandırmak, teori ve pratiğin ilişkilendirilmesi. <i>Gaining depth in computer science, linking theory and practice.</i>			
Dersin İçeriği Course Description				Düzenli Diller. Sonlu durum makineleri. Düzenli gramerler. Düzenli ifadeler Bağlam bağımsız diller. Bağlam bağımsız gramerler. Aşağı bastırmalı özdevinirler. Pumping Lemma teoremi. Chomsky Hiyerarşisi. Turing Makinası. Turing Tezi. Halting Problemi. Karar verilebilen ve karar verilemeyen diller. <i>Regular languages. Finite State Machines. Regular grammars. Regular expressions. Context Free Languages. Context Free Grammars. Push Down Automata. Pumping Lemma Theorem. Chomsky hierarchy. Turing Machines. Turing Thesis. Halting Problem. Decidable and Undecidable Languages.</i>			
Dersin Öğrenme Çıktıları Course Learning Outcomes				Ç1. Programlama dillerini ve o dillerde yazılan programları biçimsel diller ile ilişkilendirir. Ç2. Verilen diller için gramer, ifade ve özdevinir tasarlayabilir. Ç3. Verilen kararlı dilleri sınıflandırabilir. Ç4. Verilen bir dilin karar verilen bir dil olup olmadığını ispatlayabilir. Ç5. Halting problemini ve Turing tezini açıklayabilir. CO1. Relates the programming languages, and the programs written in those languages with the formal languages. CO2. Design grammars, automata, expressions for given languages CO3. Classify the given decidable languages CO4. Apply formal proofs on given problems to conclude if the language is decidable or not. CO5. Explain Halting problem and Turing Thesis.			
Kaynaklar Textbook				Introduction to the Theory of Computation. Michael Sipser. Cengage Learning; 3 rd ed. ISBN: 978-1133187790. An Introduction to Formal Languages and Automata, Peter Linz . Jones & Bartlett Learning, ISBN: 978-1284077247			
Yardımcı kaynak ve materyaller References							
Dersi Veren Bölüm Offered by				Bilgisayar Mühendisliği Computer Engineering			
Dersin ISCED Kategorisi ISCED Category				48 Bilgisayar, 52 Mühendislik 48 Computer, 52 Engineering			

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARININ PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİSİ

Hazırlanma tarihi/ Prepared : 08.08.2019	Hazırlayan / Prepared by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN	Onaylayan/Approved by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN
Düzeltilme tarihi / Revised : 5.01.2026	Düzenleyen/ Revised by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN	

CONTRIBUTIONS OF COURSE OUTCOMES ON PROGRAM OUTCOMES

Ç1		
Ç2		
Ç3		
Ç4		
Ç5		

Hazırlanma tarihi/ Prepared : 08.08.2019 Düzeltilme tarihi / Revised : 5.01.2026	Hazırlayan / Prepared by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN Düzenleyen/ Revised by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN	Onaylayan/Approved by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN
---	--	--

HAFTALIK KONULAR
COURSE PLAN

Hafta Week	DERSİN TEORİK KONU BAŞLIKLARI TOPICS
1	Giriş, İspat yöntemleri
2	Kararlı sonlu durum makinaları
3	Kararsız sonlu durum makinaları
4	Düzenli gramerler, düzenli ifadeler
5	Düzenli diller, düzenli diller için Pumping Lemma teoremi
6	Arasınava
7	Aşağı basmalı özdevinir
8	Bağlam bağımsız gramerler, programlama dilleri ile ilişkisi
9	Bağlam bağımsız diller, Bağlam bağımsız diller için Pumping Lemma teoremi
10	Chomsky Hiyerarşisi, Turing Makinası
11	Turing Makinası, Church Turing Tezi
12	Arasınava
13	Kararlılık: Kararlı diller, Halting Problemi, Diyagonalizasyon
14	Biçimsel diller kuramından kararsız dil örnekleri

Hazırlanma tarihi/ <i>Prepared</i> : 08.08.2019	Hazırlayan / <i>Prepared by</i> : Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN	Onaylayan/ <i>Approved by</i> : Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN
Düzeltilme tarihi / <i>Revised</i> : 5.01.2026	Düzenleyen/ <i>Revised by</i> : Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN	

DERS DEĞERLENDİRMESİ VE AKTS İŞ YÜKÜ ÇİZELGESİ
COURSE ASSESSMENT AND ECTS WORKLOAD

YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALAR SEMESTER ACTIVITIES	Sayı Count	Değerlendirmeye Katkısı (%) Contribution	AKTS İŞ YÜKÜ ECTS Work load	
			Süre(Saat) (Hazırlık süresi dahil) Time(hour) (including prep. time)	İş Yüğü Work load
Derse Katılım Attendance	14		3	42
Yarıyıl Sonu Sınavı Final Exam	1	30	20	20
Kısa Sınavlar Quizzes				
Dönem Ödevi / Projesi Term Project				
Raporlar Reports				
Bitirme Tezi/Projesi Final Project				
Seminer Seminar				
Ödevler Assignments	8	20	3	24
Sunum Presentation				
Arasınavlar Midterms	2	50	15	30
Proje Project				
Laboratuar Laboratory				
Uygulama Recitation	14		1	14
Diğer(Sınıf dışı çalışma) Other(Self study)				
YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARIN BAŞARI NOTUNA KATKISI CONTRIBUTION OF SEMESTER LONG STUDIES		70	Toplam İş Yüğü Total work load	130
YARIYIL SONU SINAVININ BAŞARI NOTUNA KATKISI CONTRIBUTION OF END OF SEMESTER STUDIES		30	Toplam İş Yüğü / 25 Total work load / 25	5.2
Toplam Total		100	Dersin AKTS Kredisi ECTS credit:	5

Hazırlanma tarihi/ Prepared : 08.08.2019	Hazırlayan / Prepared by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN	Onaylayan/Approved by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN
Düzeltilme tarihi / Revised : 5.01.2026	Düzenleyen/ Revised by: Dr.Öğ.Ü. Emine EKİN	